

Түгээмэл Хөгжил төвийн 2018 оноос хойш зохион байгуулсан томоохон нөлөөллийн ажил

ТАНИЛЦУУЛГА

1970-аад онд дэлхийн улс орнуудад эхэлсэн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн төлөөх хөдөлгөөн маш олон арга хэлбэрээр явагдаж, тэр хирээрээ өөрчлөлтийг бий болгосоор ирсэн. Үүний нэг нь “ASIA TRY” хэмээн нэрлэх хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн оролцоо, зохион байгуулалтад тулгуурлан аяллын хэлбэрээр явагддаг нөлөөллийн үйл ажиллагаа юм. Тус үйл ажиллагаа нь 2007 оноос эхлэн Азийн орнуудын аль нэг улсыг сонгон тогтмол давтамжтай явуулах болсон бөгөөд үүнд Түгээмэл Хөгжил бие даан амьдрах төвийн төлөөлөл ч оролцсоор ирсэн. Бусад улс орны адил манай улсад ч сүүлийн хэдэн жил хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн төлөөх хөдөлгөөн өрнөх болсон. Ингэхдээ 2011 оноос хойш “Try Mongolia” нөлөөллийн аялал нь хөгжлийн бэрхшээлтэй залуусын хүсэл сонирхол хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн тогтмол давтамжтай зохион байгуулагдаж байна. TRY нөлөөллийн ажил нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн бие даан амьдрах эрхийг төр нийгэмд таниулах, хэрэгжүүлэхэд нөлөөлөх, түүнд ХБХ-ийн оролцоог хангах, залуус өөрсдийн чадвар боломжийг харуулах зорилгоор зохион байгуулагдаж байна. Төр, нийгэмд маш их эерэг ойлголт хандлагыг бий болгосон Try Mongolia үйл ажиллагаа нь хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудад ч урам зориг өгсөн томоохон арга хэмжээ болдог.

- “ASIA TRY IN MONGOLIA 2011” олон улсын үйл ажиллагаа Монголд
- “MONGOLIA TRY 2015” - төвийн бүсийн Эрдэнэт, Дархан, Улаанбаатар
- “UB TRY 2017” Улаанбаатар хот
- “MONGOLIA TRY 2018” - говийн бүсийн Төв аймаг, Дундговь, Өмнөговь аймаг
- “MONGOLIA TRY 2018” - хангайн бүсийн Архангай аймаг, Завхан аймгийн Тосонцэнгэл, Улиастай сум
- “UB TRY 2018” Улаанбаатар хот
- “MONGOLIA TRY 2019” – зүүн бүсийн Дорнод, Сүхбаатар аймаг, Багануур дүүрэг

2015 он

1. "MONGOLIA TRY 2015"

Хугацаа: 2015 оны 6 сарын 24-ээс эхлэн 6 сарын 30-ны хооронд

Нөлөөллийн маршрут: Эрдэнэт – Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сум - Дархан – Улаанбаатар хот

Зорилго: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 32-р зүйлд заасан “Бие даан амьдрах” эрхийг сурталчлах, хүн бүрт хүртээмжтэй орчин бүрдүүлэхэд уриалах замаар нийгмийн хандлагыг өөрчлөх. Хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудыг нийгэмшүүлэх, нийгмийн амьдралд татан оролцуулах.

Оролцогчид: “Түгээмэл Хөгжил” бие даан амьдрах төвийн гишүүд, ажилчид болон Төв, Орхон, Дархан, Сэлэнгэ, Өмнөговь, Архангай, Дорнод аймгуудын төлөөллөөс бүрдсэн 18-27 насны хүмүүс оролцсон.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй – 12

- Эмэгтэй – 6
- Эрэгтэй – 6

Сайн дурын ажилтан – 15

- Эмэгтэй – 8
- Эрэгтэй – 7

Нийт 27 хүн шууд оролцсон бөгөөд эдгээр залуучууд дээр тухайн нөлөөллийн аялал явагдаж буй аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй залуус болон төр, төрийн бус байгууллагуудын гишүүд ажилчид сайн дурын залуучууд хамтран оролцов.

2017 он

2. “Mini TRY 2017”

Хугацаа: 2017 оны 8 сарын 28

Нөлөөллийн маршрут: Улаанбаатар хотын олон нийтийн үйлчилгээний төвүүд болох дэлгүүр, банк төрийн байгууллага, ОУ-н байгууллагуудтай уулзалт хийж, хотын гудмаар явган алхалт хийж хүртээмж дэд бүтэцийн үнэлгээ хийсэн юм.

Оролцогчид: Япон улсын Мэйнстрийм бие даан амьдрах төвийн залуучууд мөн Өмнөговь, Ховд аймгуудаас хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудын төлөөлөл оролцсоноороо өргөн цар хүрээтэйгээр болж өнгөрөв. Энэхүү нөөллийн үйл ажиллагаанд Хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучууд болон сайн дурын залуучуудаас бүрдсэн нийт 60 орчим хүн оролцон юм.

2018 он

3. "MONGOLIA TRY 2018" ГОВИЙН бүсийн нөлөөллийн ажил

Зорилго: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 32-р зүйлд заасан “Бие даан амьдрах” эрхийг сурталчлах, хүн бүрт хүртээмжтэй орчин бүрдүүлэхэд уриалах замаар нийгмийн хандлагыг өөрчлөх. Хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудыг нийгэмшүүлэх, нийгмийн амьдралд татан оролцуулах.

Хугацаа: 2018 оны 6 сарын 11-ээс эхлэн 6 сарын 21-ны хооронд \10 шөнө, 11 өдөр\

Нөлөөллийн маршрут: Төв аймаг – Дундговь аймаг - Өмнөговь аймаг – Улаанбаатар хот

Оролцогчид: “Түгээмэл Хөгжил” бие даан амьдрах төвийн гишүүд, ажилчид болон Төв, Өмнөговь, Дорнод, Архангай, Баянхонгор, Орхон, Дорноговь аймгууд болон Япон улсаас төлөөлөл зэрэг 18-30 насны хүмүүс оролцсон.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй – 15

- Эмэгтэй – 8
- Эрэгтэй – 7

Сайн дурын ажилтан – 18

- Эмэгтэй – 10
- Эрэгтэй – 8

Нийт 33 хүн шууд оролцсон бөгөөд эдгээр залуучууд дээр тухайн нөлөөллийн аялал явагдаж буй аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй залуус болон төр, төрийн бус байгууллагуудын гишүүд ажилчид сайн дурын залуучууд хамтран оролцов.

4. "MONGOLIA TRY 2018" ХАНГАЙН бүсийн нөлөөллийн ажил Энэ удаагийн нөлөөллийн аялал нь Улаанбаатар хотоос 1000км-н зайд байрлах аймагт явагдсанаас гадна анх удаагийн сумд очиж зохион байгуулагдсанаараа онцлог байв.

Зорилго: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 32-р зүйлд заасан “Бие даан амьдрах” эрхийг сурталчлах, хүн бүрт хүртээмжтэй орчин бүрдүүлэхэд уриалах замаар нийгмийн хандлагыг өөрчлөх. Хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудыг нийгэмшүүлэх, нийгмийн амьдралд татан оролцуулах.

Хугацаа: 2018 оны 8-р сарын 18-аас эхлэн 8 сарын 28-н хүртэл \10 шөнө, 11 өдөр\

Нөлөөллийн маршрут Архангай аймаг – Завхан аймгийн Тосонцэнгэл сум – Завхан аймгийн Улиастай хот - Улаанбаатар чиглэлд нөлөөллийн аялал зохион байгуулав.

Оролцогчид: Нөлөөллийн аялалд “Түгээмэл Хөгжил” бие даан амьдрах төвийн гишүүд ажилчид болон Өмнөговь, Дорнод, Архангай, Сэлэнгэ, Ховд, Завхан аймгуудын төлөөлөл мөн Япон улсаас хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн оролцсон. \18-35 насны\

Хөгжлийн бэрхшээлтэй – 16

- Эмэгтэй – 8
- Эрэгтэй – 8

Сайн дурын ажилтан –16

- Эмэгтэй – 8
- Эрэгтэй – 8

Нийт 32 хүн шууд оролцсон бөгөөд эдгээр залуучууд дээр тухайн нөлөөллийн аялал явагдаж буй аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй залуус болон төр, төрийн бус байгууллагуудын гишүүд ажилчид сайн дурын залуучууд хамтран оролцов.

5. “UB TRY 2018” нөлөөллийн ажлыг 2 дахь жилдээ Япон улсын AJU Бие даан амьдрах төв, ХНХЯ-тай хамтран амжилттай зохион байгуулсан.

Хугацаа: 9 сарын 5-нд

Нөлөөллийн маршрут: Улаанбаатар хотын төвд байрлах дэлгүүр, СТӨ, сургууль, зочид буудалд зэрэг олон нийтийн үйлчилгээний төвүүдээр явж дэд бүтэц хүртээмжийг биечлэн үзэх үнэлгээ хийсэн юм.

Оролцогчид: ХНХЯ, Япон улсын AJU бие даан амьдрах төвийн ажилчид, Түгээмэл Хөгжил төвийн гишүүд, сайн дурын залуучуудаас бүрдсэн 80 гаруй хүмүүс оролцов.

2019 он

6. "MONGOLIA TRY 2019" Зүүн бүсийн аймгуудын нөлөөллийн ажил

Зорилго: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 32-р зүйлд заасан “Бие даан амьдрах” эрхийг сурталчлах, хүн бүрт хүртээмжтэй орчин бүрдүүлэхэд уриалах замаар нийгмийн хандлагыг өөрчлөх. Хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудыг нийгэмшүүлэх, нийгмийн амьдралд татан оролцуулах.

Хугацаа: 2019 оны 6 сарын 16-с 6 сарын 26-ны хооронд \10 шөнө, 11 өдөр\

Нөлөөллийн маршрут: Дорнод аймаг – Сүхбаатар аймаг – Багануур дүүрэг – Улаанбаатар хот

Оролцогчид: Улаанбаатар хот болон Хэнтий, Өвөрхангай, Дархан, Дорнод, Ховд, Өмнөговь, Хөвсгөл, Баянхонгор, Архангай аймгуудын төлөөллийн 16-35 насны залуучууд оролцов.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй 18

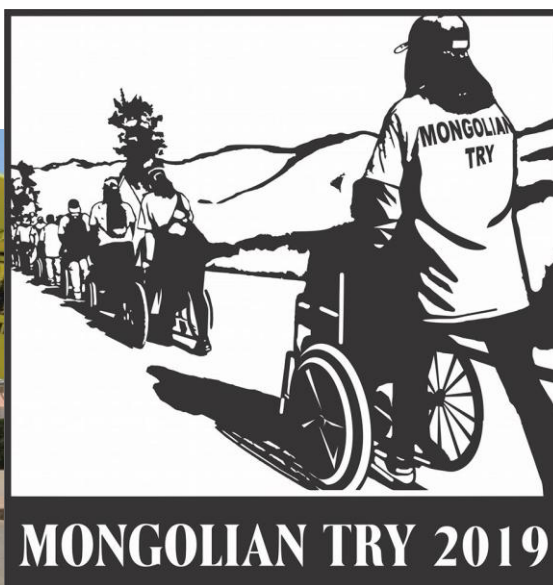
- Эмэгтэй 11
- Эрэгтэй 7

Сайн дурын ажилтан 23

- Эмэгтэй – 15
- Эрэгтэй - 8

Нийт 41 хүн шууд оролцсон бөгөөд эдгээр залуучууд дээр тухайн нөлөөллийн аялал явагдаж буй аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй залуус болон төр, төрийн бус байгууллагуудын гишүүд ажилчид сайн дурын залуучууд хамтран оролцов.

ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Дээрх нөлөөллийн ажлууд нь бүгд нэг зорилго үйл ажиллагааны хүрээнд төлөвлөн явагдсан. Аяллын явцад 2016 оны 2 сард батлагдсан Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 32-р зүйлд заасан Бие даан амьдрах эрхийг сурталчлах, орон нутгийн засаг захиргаа, төрийн бус байгууллагуудтай уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. Мөн аймгийн олон нийтийн үйлчилгээний газруудаар явж хөгжлийн бэрхшээлийн талаарх эерэг ойлголтыг нэмэгдүүлэх, дэд бүтэц стандартын үнэлгээ хийх, хууль эрх зүй, стандартын сурталчилгаа тараах зэрэг олон нийтийг хамарсан албан ёсны үйл ажиллагаа явуулав. Зарим аймгуудад хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүстэй холбоотой хууль эрх зүйн мэдээлэл өгөх, хэлэлцүүлэг өрнүүлэх зэрэг олныг хамарсан өдөрлөг бүхий үйл ажиллагаа голлосон. Энэ нь алслагдсан орон нутгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд өөрт хамааралтай мэдээ мэдээлэл дутмаг бөгөөд бодит оролцоог хангасан арга хэмжээ тогтмол зохион байгуулах хэрэгцээ буйг харуулж байв.

Нөлөөллийн үйл ажиллагааг дэмжин оролцсон сайн дурын багт нийгмийн салбар бүрийн төлөөлөл болох нийгмийн ажилтан, эмч, хуульч, орчуулагч, хөдөлмөр засалч, олон улсын харилцаа, технологич, угтах үйлчилгээний ажилтан, хөдөлгөөн засалч, эдийн засаг зэрэг мэргэжлээр суралцаж буй оюутан залуус оролцсон. Залуучууд туслах ажил хийхээс гадна багийн гишүүний хувьд аль ч үйл ажиллагаанд хөгжлийн бэрхшээлтэй оролцогчдын адил ижил тэнцүү байр сууриас оролцсон.

Нөлөөллийн ажлууд нь олон хүнийг хамарсан нийгэмд чиглэсэн учраас олон хүний хүч хөдөлмөр, хөрөнгө санхүү, хамтын ажиллагааны ачаар амжилттай хэрэгжсэн. Энэхүү томоохон нөлөөллийн үйл ажиллагаануудыг ХНХЯ болон зохион байгуулагдсан аймгуудын ЗДТГ, Төрийн

бус байгууллагууд, Европын холбоо, АЙФО олон улсын байгууллага, Тэгш нийгэм холбоо, зэрэг олон байгууллагууд санхүүжүүлэн хамтран ажиллав

ҮР ДҮН:

Бидний зохион байгуулсан нөлөөллийн ажил нь хурдан хугацаанд үр дүнгээ шууд үзүүлэх боломжгүй юм. Гэхдээ бид дараах үр дүнтэй ажил болсон хэмээн үзэж байна

- Орон нутгийн засаг захиргаанаас хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хамаарах үйл ажиллагаанд тэдний оролцоог хангах, төлөвлөх, хэрэгжүүлэх асуудлыг шийдвэрлэхээ амлаж байв. Тухайлбал зам талбай, барилга байгууламжийн хүртээмжийг улам сайжруулж нэмэгдүүлэх, цаашдаа хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудыг идэвхжүүлэх, нийгмийн амьдралд татан оролцуулах ажлуудыг санаачлан зохион байгуулах, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийнхээ дуу хоолойг сонсож холбогдох ТББ-уудыг дэмжин хамтран ажиллах бодлого баримтлан ажиллах
- Аяллын явцад аймгуудын ХХҮГ, НДХ, ГБХЗХТ, зэрэг байгууллагууд болон ЗДТГ-т тус тус дэд бүтцийн хүртээмжийн үнэлгээ хийж тайлан зөвлөмжийг хүргүүлсэн. Магадгүй тэрхүү үнэлгээний тайлан зөвлөмжид тулгуурлан тухайн байгууллагууд хүртээмжтэй орчинг нэмэгдүүлэх ажлыг дараа дараагийн төсөв санхүү дээрээ тусгуулан хэрэгжүүлэн ажиллах боломжтой юм.
- Мөн аймгуудын хүн ам ихээр төвлөрсөн газруудад нөлөөллийн аялал хийснээр хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн нийгмийн нэг хэсэг, олон нийтэд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийг эерэг талаас нь харуулж чадсан үйл ажиллагаа болсон. Энэхүү аялал нийгэмд хандсан нөлөөллийн ажил байдаг хэдий ч хөгжлийн бэрхшээлтэй залууст чадвар нөөц байдгийг, нийгмийн эерэг өөрчлөлтийг өөрсдийн оролцоогоор бий болгох ёстойг ухааруулсан үр дүнтэй ажил үйл ажиллагаа болсон.
- Төрийн байгууллагын зүгээс Mongolia TRY хэмээх энэхүү нөлөөллийн ажлыг тогтмол зохион байгуулахыг уриалж дараа дараагийн үйл ажиллагааг дэмжиж хамтран ажиллана гэдгээ мэдэгдсэн нь бидний зорьсон ажлын бас нэгэн үр дүн харагдаж байна. Энэ нөлөөллийн аяллын дараа бусад хөдөө орон нутгаас ч мөн хамтран зохион байгуулах хүсэлт ирсэн нь бидний нөлөөллийн ажил олон хүнд хүрч нийгэмд томоохон цочроо болж чадаж буйн илрэл юм.
- Нөгөө талаас хөгжлийн бэрхшээлтэй залуус ч энэхүү ажлын талаар сонирхон утсаар асуух, дахин хийгдэх тухай тодруулж байгаа нь тэдний хувьд ч нийгмийн оролцоогоо нэмэгдүүлэх, идэвх санаачлагтай байх, хүсэл тэмүүллийг төрөхөд нөлөөлж байна хэмээн дүгнэж байна.
- Нөлөөллийн ажлын дараа Өмнөговь, Дорнод, аймгууд өөрсдийн аймгийн хүрээнд Дорнод TRY, ДЗ TRY нөлөөллийн ажлыг үргэлжлэл болгон зохион байгуулсан төдийгүй Дундговь аймаг ч мөн TRY хэмээх нөлөөллийн үйл ажиллагааг ч сумдууддаа зохион байгуулах талаар ярилцаж байгаа талаараа дуулгасан юм.
- Нөлөөллийн ажилд оролцсон хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудын хувьд бэрхшээлийн хэлбэр хүнд төдийгүй анх удаа гэр бүлээсээ тусдаа бие даан томоохон нөлөөллийн ажилд оролцож, хувийн туслах үйлчилгээний хэрэгцээ шаардлагыг илүү их мэдэрсэн. Мөн шинэ найз нөхөдтэй болж өөрийгөө үнэлэх үнэлэмж нэмэгдэж, нийгмийн амьдралд идэвхтэй оролцож, орчин нөхцөлд дасах, өөрийгөө сорих, өөртөө итгэх, өөрийн үзэл бодлоо

илэрхийлэх дадал эзэмших, хамтран багаар ажиллах арга барилд дадлагажих ач холбогдолтой байсан.

Харин сайн дурын залуучуудын хувьд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн талаарх ойлголт нь эерэгээр өөрчлөгдөж, онцлог ялгаа хэрэгцээ шаардлагыг ойлгон хүлээн авч өдөр тутмын үйлдэлд нь дэмжлэг үзүүлэн тусалж байв. Мөн хүний эрх, хууль, хүртээмжтэй орчин стандартын мэдлэгтэй болсон төдийгүй багаар ажиллах, дасан зохицох чадвар эзэмшиж чадсан.